



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XI. Soluuntur argumenta aduersariorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

ratio, licet à Lutheranis rideatur, magnos auctores, & plurimos haber.

QUARTA ratio est, quia calix Eucharistiæ non solum figuratus fuit in Testamento veteri per vinum, quo utebatur Hebræi in variis sacrificiis, & in vino, quod cum pane protulit Melchisedech Genes. 14. sed etiam in aqua, que fluxit ex petra, ut B. Paulus docet 1. Corinth. 10. Atq; hæc rationem attingunt Ambrosius & Eusebius locis notatis.

QUINTA ratio est, quia Eucharistia est cibus, ac potus spiritualis, & proinde dari debuit sub specie cibi, & potus corporalis. Porro corporalis potus maximè conuenient naturæ humanæ est vinum aqua admistum, ut docet Gregorius Nyssenus in oratione Catechetica apud Euthymium, tit. 21. Panopliæ: & ante eum Clemens Alexandrinus lib. 2. Pædagogici, cap. 2.

SEXTA ratio esse potest, quam ponit Nicephorus lib. 18. cap. 53. ad significandam duarum naturarum in Christo coniunctionem.

CAPVT XI.

Soluuntur argumenta Aduersariorum.

SVPEREST nunc, ut ad nugas Lutheri, & Kemnitij respondeamus. PRIMA obiectio Lutheri, & Kemnitij loco citato est huiusmodi: *Vinum cum aqua permistio pessimam habet significationem. nam Isa. 1. dicitur, Vinum tuum mistum est aqua: quod significat teste Hieronymo in eum locum, Scriptura, & Verba Dei sinceritatem corruptam fuisse à Pharisæis per admistionem humanarum traditionum.*

RESPONDEO; In Scripturis vna, & eadem res alio, & alio modo considerata, nunc bonam, nunc malam habet significationem. Leo propter fortitudinem Christum significat. Gen. 49. *Catulus Leonis Iuda*, & Apoc. 5. *Vicit Leo de tribu Iuda*. Idem Leo propter crudelitatem diabolum significat, Psal. 90. *Conculcabis Leonem, & draconem*. 1. Petri. 5. *Tanquam Leo rugiens circuit quærens, quem deuoret*. Sic igitur mistio vini cum aqua, si sumatur similitudo ab iis, qui vinum vendunt, significat fraudem, & corruptionem: decipitur enim qui pro vino mero emit vinum mistum aqua. Et de hac re agitur Isa. 1. vbi Hieronymus legit: *Campones riuo miscunt*

miscet vino aquam. Si autem sumatur similitudo ab iis, qui bibunt, habet optimam significationem illa mistio: nam sobrietatem, & temperantiam significat. Vnde Proverb. 9. *Bibite vinum, quod miscui vobis.* Quoniam igitur in calice vinum miscetur aqua, non ad vendendum, sed ad bibendum; optimè fit, & optimam habet significationem.

SECUNDVM argumentum Lutheri & Kemnitij est contrarationem illam de sanguine, & aqua, quæ profluxerunt ex latere Christi. *Ea ratio non probat, miscendam aquam in calice. Et tamen adducitur à Catholicis, tanquam vinum ex principis fundamentis; igitur non solidè probant Catholicis suam sententiam.* Propositionem probant aduersarij. PRIMO, quia non fuit aqua illa mista cum sanguine, sed seorsim per se fluxit: nam alioqui quomodo discerni potuisset? non ergo pertinet ad istam misionem aquæ cum vino. SECUNDO, illa effusio sanguinis, & aquæ significabat duo Sacramenta diuersa, nimirum Baptismum, & Eucharistiam, vt August. tract. 120. in Ioannem, & alij Patres dicunt: non igitur illa aqua ad Eucharistiam pertinet. TERTIO, ex figuris, & mysticis sensibus non sumitur solidum argumentum.

RESPONDEO; Primaria ratio, & verum, & solidum fundamentum nostræ sententiæ est Christi exemplum, & Ecclesiæ vniuersæ consuetudo: reliquæ rationes adferuntur ad confirmandum, & declarandū id, quod iam credidimus esse faciendum. Sed tamen argumenta aduersariorum nihil concludunt.

Ad PRIMVM dico; Licet sanguis & aqua impermixta fuerint dum fluere, tamen si in vas aliquod recepta fuissent, non nisi permixta in illo vase existerent. Nos autem repræsentamus in calice id totum, quod ex latere fluxit, non autem modum, quo fluxit: & idè vinum aqua mistum in calice ponimus.

Ad SECUNDVM; Aliud est repræsentari, & significari, aliud repræsentare, & significare: hæc enim sunt diuersa, nec se inuicem impediunt. Nos igitur non dicimus, sanguinem & aquam significasse misionem vini, & aquæ in calice; sed è contrario significari, & repræsentari per hanc misionem calicis, quidquid tandem significauerit illa effusio sanguinis, & aquæ. Quare Augustinus, & Theophylactus, qui dicunt, sanguinem & aquam significare duo Sacramenta, iidem affirmant, inde colligi, miscendam esse aquam in calice Eucharistiæ.

Ad

Ad TERTIVM dico; Nullam hîc esse figuram, aut mysticum sensum: nam (vt diximus) non attendimus, quid illa significauerint; sed ea nos repræsentamus, quæ reuera facta sunt.

TERTIVM argumentum eorûdem, est contra aliam rationem nostram de vnione Ecclesiæ cum Christo. Nam PRIMO, non commemoramus in Eucharistia vnionem Christi cum Ecclesia, sed passionem Christi tantummodo; ergo frustra quæritur illa significatio. SECUNDO, non vnimur Christo, nisi post sanguinis eius effusionem; illa enim effusio causa fuit nostræ vnionis: non ergo rectè ante effusionem, imò ante consecrationem sanguinis Domini miscetur aqua vino ad significandam vnionem. TERTIO, solus Christi sanguis nos redemit sine permissione cum nostro: non igitur in calice, in quo Christi passio, & nostra redemptio repræsentatur, oporteret aquam miscere, ne videamur velle coniungere nostra opera cum Christi laboribus, quæ illi non suffecissent. Et hoc loco more suo Kemnitius colluminiatur Ecclesiam Catholicam, quasi hoc præcipue intendat in ista mystione aquæ, vt non solus Christus, sed etiam populus Deo Patri sistatur, cum sacrificium offeratur.

RESPONDEO; Frustrà conantur aduersarij eam rationem concutere, quam tot sancti Patres plurimi fecerunt. Ad PRIMAM probationem dico, falsum esse non commemorari in Sacramento Eucharistiæ vnionem Ecclesiæ cum Christo: nam Paulus apertè dicit, i. ad Corinth. 10. *Vnum panis, & vnum corpus multi sumus, qui de vno pane participamus.* Itaque principaliter quidem commemoratur in eo Sacramento Christi passio: sed commemoratur etiam secundariè effectus illius passionis, qui fuit, vt omnes vnum corpus cum Christo efficeremur.

Ad SECUNDAM, non ponitur aqua in calice ante consecrationem, vt tunc significet vnionem populi cum Christo, sed vt significet suo tempore, nimirum facta consecratione. Nam testimonio, & consensu aduersariorum, & maxime Lutheri in serm. de Eucharistia, & Kemnitij in secunda parte Examinis Concilij Tridentini, sessione decima tertia, capite quarto, panis consecratus factus est ex multis granis, vt inde significetur vnio fidelium, qui de illo vno pane participant: & tamen panis sit ex multis granis antea

consecrationem, & non significat illam unionem nisi post consecrationem.

Ad TERTIAM, signa ad placitum, interpretanda sunt iuxta mentem imponentis. Aqua igitur, quæ in calice ponitur, varia significat in variis actionibus. Nam quatenus offertur cum vino ante consecrationem, non significat populum, sed repræsentat aquam illam, quæ ex latere Domini fluxit cum sanguine: quatenus autem aqua unitur cum vino, & illi incorporatur, significat unionem populi cum Christo, quæ consecuta est ipsius passionem.

ADDE, quod oblatio præcipua, quæ fit in Missa, non est vini, neque aquæ, neque re ipsa, neque in signo (illa enim oblatio panis, & vini cum aqua, quæ fit ante consecrationem, non est propriè sacrificium Missæ, sed tantum oblatio rei consecrandæ, & proinde præparatio sacrificij) sed est, oblatio veri corporis, & veri sanguinis Domini. Id enim offertur, quod re ipsa est in calice, non autem quidquid est ibi significatiuè: re ipsa autem non est in calice populus, sed solus Christi sanguis, non tamen à corpore separatus, & anima & diuinitate. Licet igitur aqua significet populum, non tamen offertur, vel ipsa, vel populus Deo Patri in redemptionem nostram, sed sola Christi passio. Ac ut intelligent aduersarij, se sine causa reiicere aquam ex Sacramento, cogitent eandem rationem esse de pane misto ex aqua & farina, quæ est de calice misto ex aqua, & vino. Nam Cyprianus, cuius est ista ratio, libro secundo epistola tertia dicit, idem significari per farinam, & aquam in pane, quod per vinum, & aquam in calice. Si igitur aquam reiiciunt ex calice, ne populus cum Christo offerri Deo Patri videatur: reiiciant etiam aquam ex pane, ne idem incommodum consequatur. Vel si apud eos nulla fit oblatio, nullum sacrificium, sed sola communio corporis, & sanguinis Domini, non timeant illud incommodum significationis, quod nullum est, ubi nulla oblatio est.

Præter hæc argumenta Kemnitius sex obiectiones alias profert contra Concilium Tridentinum in materia mistionis aquæ cum vino, quæ non tam Concilium premunt, quam ipsum Kemnitium. PRIMO, accusat Concilium, quod tam acriter pugnet pro aqua in calice, cum interim totum calicem contra Dei mandatum populo abstulerit. SED de hac re infra disputandum erit: interea id solum obser-

obs-

obseruamus, defuisse aduersario, quod de re propofita diceret, & idcirco ad alia digreffionem feciffe.

SECUNDO, accusat Concilium, quod falsò infimulat Lutheranos, quasi afferant, miftionem aquæ pugnare cum Christi institutione. At Concilium non nominat Lutheranos, sed generatim damnat eos, qui id afferunt: non debiffe autem qui id affererent, suprâ ostendi ex Nicolao Vllagagnonio.

TERTIO, accusat Concilium, quod propter rem indifferentem, qualis est miftio aquæ cum vino, anathematizat eos, qui contrarium sentiunt. At Concilium non anathematizat (vt patet ex canone nono) nisi eos, qui negant eam miftionem fieri debere tanquam pugnantem cum institutione Christi, non est autem res indifferentis, sed dogma necessarium, & ad fidem pertinens, quod Ecclesia nihil docet pugnans cum Christi institutione. Deinde, licet ponere aquam in calice, ex se fortasse fit res indifferentis, quia sine illa Sacramentum constare posset; tamen posteaquam expressè imperatum est, vel à Deo immediatè, vel per Concilium & Ecclesiam, vt id fiat, non est res indifferentis, sed necessaria.

QUARTO, accusat Concilium, & totam Ecclesiam, quod istam miftionem aquæ faciant cum opinione falsa, quam illi esset necessarium & præceptum, cum sit res libera. At iam diximus, non esse liberum, quod per Ecclesiam expresse præcipitur. Deus enim non reliquit liberum obedire, vt non obedire Ecclesie, sed planè iussit, cum ait Lucæ 10. *Vos audite, me audit.*

QUINTO, accusat Ecclesiam, quod existimet non posse esse calicem Domini nisi aqua adsit, & hanc vocat falsam opinionem necessariò taxandam. At opinio illa, quod attinet ad modum loquendi, sancti Cypriani est libro secundo, epistola tertia. Quod ad rem attinet, non est Ecclesie Catholicæ, fortasse etiam nec sancti Cypriani: nam, vt supra diximus, maior pars Theologorum docet, non esse aquam de necessitate Sacramenti.

VLTIMO, accusat Ecclesiam, quod tribuat miftioni aquæ cum vino id, quod erat tribuendum communioni, nimirum vnire fideles cum Christo. At Kemnitius nimis crassus fuit, si intelligere non potuit vnionem populi cum Christo fieri per miftionem aquæ cum vino, non re ipsa, sed solùm quoad ad significationem. Sed de his hæcenus.